

Súd: Okresný súd Vranov n/T
Spisová značka: 9C/403/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8813207384
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ružena Vašková
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2013:8813207384.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou samosudkyňou JUDr. Ruženou Vaškovou v právnej veci navrhovateľa: Orange Slovensko, a.s., Metodova 8, Bratislava, IČO: 35 697 270, v zast.: Bobák, Bollová a spol., s.r.o., advokátska kancelária Dr.VI. Clementisa 10, 821 02 Bratislava, IČO: 35855673, proti odporcovi: O. I., C.. XX.XX.XXXX, S. Č. XXX, XXX XX, O., za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu: Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, v zast.: JUDr. Jaroslava Oravcová, advokát, o zaplatenie 136,93,-eur s prísl., takto

rozhodol:

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľovi istinu 82,93,-eur spolu s 9%-tným ročným úrokom z omeškania z dlžnej sumy od 23.12.2011 do zaplatenia.

V prevyšujúcej časti súd návrh z a m i e t a.

Navrhovateľ je povinný zaplatiť trovy konania vedľajšiemu účastníkovi vo výške 87,87,-eur, ktoré je povinný do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku ma účet JUDr. Jaroslavy Oravcovej, D. S. X..O.., Č.. XXXXXXXXXXXX/XXXX D. S., X..O.. A. C.. D..

odôvodnenie:

Navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal voči odporcovi zaplatenia sumy 136,93,-eur s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne z dlžnej sumy od 23.12.2011 do zaplatenia. Podanie návrhu odôvodnil tým, že navrhovateľ s odporcom dňa 18.03.2011 uzatvoril zmluvu č. A5562474 ktorej neoddeliteľnou súčasťou boli Všeobecné podmienky. V zmysle predmetných zmlúv navrhovateľ vypožičal odporcovi SIM kartu, ktorá umožňovala odporcovi využívať telekomunikačné služby poskytované žalobcom. SIM karte bolo priradené účastnícke telefónne číslo XXXXXXXXXXXX. V snahe predísť procesnej neistote, pri posudzovaní nároku navrhovateľa z titulu zmluvnej pokuty ako paušalizovanej náhrady škody, v časti zmluvnej pokuty vo výške 54,-eur s tým, že ustanovenie Dodatkov, v ktorých je dohodnutá výška zmluvnej pokuty za mobilný telefón/ telekomunikačné zariadenie, boli v inom súdnom konaní označené ako neprijateľné zmluvné podmienky. Rozsudkom KS Prešov so sp. zn. 6Co/91/2011 a v súlade s ust. § 53a Občianskeho zákonníka je tak navrhovateľ ako dodávateľ služby povinný zdržať sa používania takejto podmienky. V súlade so zákonom sa navrhovateľ týmto návrhom na začatie konania v súlade s vyššie uvedeným domáha nároku vo výške škody voči odporcovi, ktorá vznikla n navrhovateľovi za odpredané mobilné telefóny/ telekomunikačné zariadenie Nokia C1-01 a to vo výške 54,00,-eur, (ďalej len škoda). Uvedená škoda predstavuje rozdiel medzi predajnou cenou mobilného telefónu/telekomunikačného zariadenia a jeho akciovou cenou (ďalej len „výsledná suma“), t. zn. predstavuje škodu navrhovateľa, ktorú odporca navrhovateľovi spôsobil tým, že získal mobilný telefón/ telekomunikačné zariadenie za cenu zvýhodnenú oproti cene trhovej tak, že podpisom Dodatkov sa zaviazal používať služby, a za tieto platiť po dobu viazanosti a následne porušil svoj

základný záväzok zotrvať v zmluvnom vzťahu počas dohodnutej doby (tzv. doby viazanosti) a platiť riadne a včas za poskytnuté služby. Uvedené zmluvné pokuty mali ako občianskoprávny inštitút v zmysle Dodatkov plniť funkciu paušalizovanej náhrady škody v prípade porušenia Zmlúv, ktorá by navrhovateľovi prípadne mohla vzniknúť tým, že navrhovateľ si svoje povinnosti poskytnúť zvýhodnené služby a mobilný telefón/ telekomunikačné zariadenie za akciovú cenu splnil, avšak odporca si svoju základnú povinnosť (t.j. zotrvať v zmluvnom vzťahu počas doby viazanosti a riadne a včas uhrádzať svoje splatné záväzky) nesplnil. Zmluvné pokuty neboli dojednané zo strany navrhovateľa s úmyslom privodiť odporcovi neprimerané podmienky za trvania zmluvného vzťahu ani pre prípad keď dôjde k porušeniu povinnosti odporcu a ani sebe zabezpečiť neprimeraný majetkový prospech. Zmluvné pokuty mali byť preventívnym a uhradovacím nástrojom pre prípad porušenia základného zmluvného záväzku odporcu. Po právoplatnosti uvedeného rozsudku navrhovateľ ustanovenia Zmlúv (konkrétne Dodatkov), ktoré mu súdne rozhodnutie vytýkalo dal do súladu so zákonom a týmto súdnym rozhodnutím. Odporca si bol v zmysle Dodatkov vedomý že mobilný telefón /telekomunikačné zariadenie je mu predávaný za cenu uvedenú v čl. 1 bode 1.3 Dodatkov, ktorej výška sa rovná rozdielu medzi spotrebiteľskou (trhovou) cenou a poskytnutou zľavou len z toho dôvodu, že sa odporca zaviazal užívať služby po dobu dohodnutú v Dodatkoch, pričom nedodržanie tohto záväzku by spôsobilo, že navrhovateľovi vznikla škoda (minimálne v rozsahu zľavy zo spotrebiteľskej ceny mobilného telefónu/telekomunikačného zariadenia). Okrem škody za akciovú telefón/ telekomunikačné zariadenie, navrhovateľovi vznikli ďalšie škody zo zvýhodnených cien služieb počas viazanosti, nákladov za predajný proces, akceptačný a aktivačný proces, SIM- kartu a vyhradenú kapacitu prevádzkovej siete, ktorá si vyžaduje na rozšírenie kapacity investície a údržbu prevádzky, pričom tieto ďalšie škody si navrhovateľ neuplatňuje z dôvodu náročnosti dokazovania. Z dôvodu náročnosti dokazovania iných škôd odlišných od škody za mobilný telefón/telekomunikačné zariadenie boli v minulosti dohadované paušalizované zmluvné pokuty. Odporca riadne a včas nezaplatil cenu poskytnutých služieb vo výške 104,53,-eur vyfakturovaných v období 2010/08-2011/10. Navrhovateľ pokusom o pokonávku zo dňa 08.12.2011 oznámil odporcovi sumu neuhradených faktúr za jednotlivé mesiace a sumy za mobilné telefóny/telekomunikačné zariadenia, vyzval ho aj na úhradu v dodatočnej lehote. Odporca na pokus o pokonávku reagoval čiastočnou úhradou pohľadávky vo výške 21,60,-eur. Navrhovateľ si uplatňoval aj úrok z omeškania z celkovej dlžnej sumy v súlade so všeobecnými podmienkami článok 11, bod 11.4 a to počnúc dňom nasledujúcim po uplynutí lehty na dodatočné plnenie uvedenej v pokuse o pokonávku, t.j. od 23.12.2011.

Odporca O. I., C.. XX.XX.XXXX, sa pridržiaval vyjadrenia vedľajšieho účastníka

Navrhovateľ svoju neúčast' na pojednávaní ospravedlnil v písomnom podaní zo dňa 11.10.2013 z dôvodu hospodárnosti konania. Súhlasil aby súd pojednával v ich neprítomnosti a rozhodol na základe listinných dôkazov a zaviazal odporcu k úhrade pohľadávky spolu s príslušenstvom v zmysle podaného žalobného návrhu a k nemu priložených listinných dôkazov.

Zástupca vedľajšieho účastníka uviedol, že do konania vstúpili ako vedľajší účastník na strane žalovaného O. I., len čo sa týka uplatňovanej zmluvnej pokuty, ktorú žalobca modifikoval na náhradu škody vo výške 54,-eur. V žalobe sú spojené dva skutkovo a právne samostatné nároky. Jedným je nárok na tzv. hovorné, druhým je nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty, transformovanej na náhradu škody. Vedľajší účastník do konania vstúpil na podporu spotrebiteľa, teda len v rozsahu, v ktorom sú žalobcom porušované spotrebiteľské práva žalovaného. Ak sú v žalobe spojené viaceré skutkovo a právne samostatné nároky, nič by nemalo brániť tomu, aby vstúpili do konania len vo vzťahu k nároku, ktorý bol voči spotrebiteľovi uplatnený nedôvodne, v rozpore so spotrebiteľským právom. Aktivita vedľajšieho účastníka sa preto v tomto konaní týka len uplatňovanej zmluvnej pokuty transformovanej na náhradu škody ako skutkovo a právne samostatného nároku, ktorý mohol byť uplatnený aj samostatnou žalobou. Len preto, že žalobca oba návrhy spojil do jednej žaloby, čo je inak určite postup racionálny, neznamená že vstúpili do konania aj vo vzťahu k hovornému, kde spotrebiteľské práva porušované nie sú. Navrhovali žalobu v tejto časti zamietnuť a priznať náhradu trov konania vedľajšiemu účastníkovi. Dôvod pre zamietnutie žaloby je nepreukázanie uplatneného nároku. V danej právnej veci ide nepochybne o spotrebiteľskú vec, na ktorú je potrebné aplikovať ustanovenie zákona č. 40 z roku 1964, Občiansky zákonník, konkrétne ustanovenia § 52 a nasl. Žalobca uplatnil voči žalovanému právo na zaplatenie 54,- eur. Tvrdil, že ide o nárok z náhrady škody, ktorý považuje za nárok vyplývajúci zo zmluvných

podmienok, ako nárok, ktorý tvorí rozdiel medzi trhovou cenou mobilného telefónu a jeho akciovou cenou. Podľa názoru vedľajšieho účastníka, ide vlastne o paušalizovanú náhradu škody, teda len o modifikovanú zmluvnú pokutu, ktorú už judikatúra zakázala, lebo opäť by nijakým spôsobom nebolo zohľadnené, v akom rozsahu spotrebiteľ svoje záväzky porušil a škoda by predstavovala stále tú istú sumu. Neprijateľnú a teda absolútne neplatnú zmluvnú podmienku nie je možné modifikovať, k čomu sa vyjadrila, početná judikatúra, vrátane Súdneho dvora Európskej únie. Opäť by preto mohla byť od spotrebiteľa požadovaná rovnaká suma, čím by z 24 mesiacov viazanosti nesplnil nič, alebo by splnil napr. 23 mesiacov. Aj keď sa teda žalobca snaží presadiť, že sumu 159,- eur už požaduje ako náhradu škody, v skutočnosti ju naďalej požaduje ako zmluvnú pokutu, len ju modifikuje na výšku rozdielu medzi trhovou a akciovou cenou telefónu. V zmysle už ustálenej judikatúry krajských súdov poukazovali napr. na rozsudok Krajského súdu Prešov, sp.zn. 1Co/27/2012 z 30. mája 2012, ďalej na rozsudok Krajského súdu Prešov pod sp.zn. 3Co/17/2012 z 23. mája 2012, uznesenie Krajského súdu Prešov sp.zn. 4Co/18/2012 zo 7. septembra 2012 a na rozsudok Krajského súdu Prešov, sp.zn. 19Co 40/2012 z 23. augusta 2012. Ďalej poukazujeme na rozsudok Okresného súdu Košice - okolie č.k. 17C 294/2012 zo dňa 28. januára 2013, z ktorého citovali: „Právne relevantná škoda je majetková ujma, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného a je objektívne vyjadriteľná všeobecným ekvivalentom, t.j. peniazmi a je napravitelná poskytnutím majetkového plnenia, predovšetkým poskytnutím peňazí, ak nedochádza k naturálnej reštitúcii. Prejavuje sa vo forme skutočnej škody, alebo vo forme ušlého zisku. Obe tieto formy sú v zásade rovnocenné a existencia jednej z nich nie je podľa platného práva podmienkou vzniku a uplatnenia druhej formy. Skutočná škoda je taká ujma, ktorá znamená zmenšenie majetkového stavu poškodeného oproti stavu pred škodnou udalosťou a reprezentuje majetkové hodnoty, ktoré bolo nutné vynaložiť, aby prišlo k uvedeniu vecí do predchádzajúceho stavu. Ak je poškodený vlastníkom vecí, jeho majetkový stav zahŕňa hodnotu vecí a v dôsledku jej straty, odobratia, či zničenia, dochádza k zmenšeniu jeho majetkového stavu o hodnotu tejto veci v dobe predtým, než napríklad došlo k jej strate, odobratiu, či zničeniu prišlo“. Poukazovali taktiež na záver odvolacieho súdu Krajského súdu Prešov č.k. 6Co 158/2012 zo dňa 30.5.2013. „Vznik škody podľa názoru odvolacieho súdu nebol naplnený, pokiaľ škodou mal byť rozdiel medzi trhovou hodnotou mobilného telefónu a zľavnenou kúpnu cenou, tak v tomto rozdiel nevidí odvolací súd ani zmenšenie majetku ani ušlý zisk. Kúpna cena bola dohodnutá v zmluve a tak niet dôvodu, aby vzájomne dohodnutá kúpna cena nemala byť rešpektovaná vo vzťahu k účastníkom konania. Kúpna cena vyjadruje vôľu účastníkov zmluvy. Škodu nemožno vyvodiť z trhovej hodnoty mobilného telefónu len preto, že sa žalobca rozhodol v rámci svojej ofenzívnej obchodnej politiky predať mobilný telefón za 1,- euro. Navyše konštrukcia škody vyvolaná v prípade, ak by k porušeniu povinnosti došlo tesne pred ukončením doby viazanosti, je neprimeraná a napriek tomu by škoda predstavovala plnú hodnotu mobilného telefónu, čo je zjavne neproporcionálne“. Z uvedených dôvodov navrhovali zamietnuť žalobu v časti, v ktorej žalobca uplatňuje zaplatenie modifikovanej zmluvnej pokuty vo výške 54,- eur a zvyšok nároku vylúčiť na samostatné konanie, pretože v tejto zvyšnej časti nenachádzali porušenie spotrebiteľských práv. Súčasne si zo sumy 54,- eur ako nároku so samostatným skutkovým a právnym základom uplatňovali náhradu trov konania.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom spisu a listinnými dôkazmi a to návrhom zo dňa 15.07.2013 na čl. 1-4 obsahu spisu, Zmluvou o pripojení č. A5562474 spolu s dodatkom k zmluve zo dňa 18.03.2011, priloženými faktúrami v spise na čl. 14-17, pokusom o pokonávku zo dňa 08.12.2011, dokladom o predajnej cene mobilného telefónu, plnomocenstvom udeleným právnomu zástupcovi, Všeobecnými podmienkami, ktoré sú účinné od 01.10.2006, osvedčením o registrácii pre DPH, oznámením o vstupe vedľajšieho účastníka zo dňa 26.8.2013 a vyjadrením zástupcu vedľajšieho účastníka zo dňa 24.09.2013.

Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „ Občiansky zákonník“) platného a účinného v rozhodnom období, spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

Podľa § 52 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len neprijateľná podmienka).

Podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 489 Občianskeho zákonníka, záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone

Podľa § 491 ods. 1 Občianskeho zákonníka, záväzky vznikajú najmä zo zmlúv týmto zákonom výslovne upravených; môžu však vznikáť aj z iných zmlúv v zákone neupravených (§ 51) a zo zmiešaných zmlúv obsahujúcich prvky rôznych zmlúv.

Podľa § 544 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

Podľa § 42 ods. 4 písm. b) zákona č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách (ďalej len „Zákon“), účastník je povinný platiť cenu za poskytnutú verejnú službu podľa zmluvy o pripojení a podľa tarify, a ak to povaha služby umožňuje, až na základe predloženia dokladu o vyúčtovaní.

Podľa § 43 ods. 1, 2 Zákona, zmluvou o pripojení sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebný prístup k verejnej telefónnej sieti alebo k inej verejnej sieti a sprístupniť súvisiace služby. Súčasťou zmluvy sú všeobecné podmienky a tarifa. Podstatnými časťami zmluvy o pripojení sú dohodnutý druh verejnej služby, miesto jej poskytovania a cena za službu. Ak nie je v zmluve o pripojení určený čas poskytovania, platí, že sa služba bude poskytovať na neurčitý čas. Cenu za službu možno dojednať aj odkazom na tarifu.

Podľa § 43 ods. 5 Zákona, podnik môže odstúpiť od zmluvy o pripojení, ak účastník opakovane neoprávnene zasahuje do zariadenia verejnej siete alebo takýto zásah umožní tretej osobe, hoci aj z nebanlivosti, ak nezaplatil cenu za poskytnutú službu ani do 45 dní po dni splatnosti, ak pripojí na verejnú sieť zariadenie, ktoré nespĺňa požiadavky osobitných predpisov, alebo používa také zariadenie v rozpore so schválenými podmienkami a ani na výzvu podniku zariadenie neodpojí, ak opakovane používa verejnú službu spôsobom, ktorý znemožňuje podniku kontrolu jej používania, ak opakovane porušuje podmienky zmluvy o pripojení.

Podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak dlžník ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 ods.1 a 2 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Ak sa počas trvania omeškania zmení základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky a ak je to pre veriteľa výhodnejšie, výška úrokov z omeškania je o 7 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu príslušného kalendárneho polroka, v ktorom trvá omeškanie; táto základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky sa použije počas celého tohto polroka je dvojnásobok úrokovej sadzby určenej Národnou bankou Slovenska platnej k prvému dňu omeškania s plnením peňažného záväzku.

Na základe vykonaného dokazovania a vychádzajúc z citovaných ustanovení súd mal za preukázané, že medzi účastníkmi konania bola uzavretá spotrebiteľská zmluva. Spotrebiteľ - odporca v čase uzatvárania zmluvy o pripojení a následne dodatku k tejto zmluve, ktorým došlo k podstatnej zmene dojednaných zmluvných podmienok, nemal možnosť individuálne ovplyvniť obsah vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy s dodávateľom - navrhovateľom. Zo strany došlo k porušeniu zmluvných podmienok a to neuhradením cien poskytnutých služieb a poplatkov za obdobie od 08/2010 do 10/2011, ktoré mu boli zo strany navrhovateľa vyfakturované jednotlivými faktúrami. Celkovo výška pohľadávky žalobcu z titulu neuhradenia faktúr je vo výške 104,53,-eur. Odporca bol zo strany navrhovateľa vyzvaný na dobrovoľné plnenie. Voči takto uplatnenej pohľadávke nemal žiadne námietky, žiadnym spôsobom ju nespochybnil a preto súd považoval nárok navrhovateľa v tejto časti za dôvodný a preto návrhu žalobcu vyhovel tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Odporca tým, že nezaplatil cenu za poskytnuté služby ani v dodatočnej lehote určenej žalobcom v pokuse o pokonávku, zo dňa 08.05.2011 oznámil odporcovi sumu neuhradených faktúr za jednotlivé mesiace a sumy za mobilné telefóny/telekomunikačné zariadenia, vyzval ho a ich úhradu v dodatočnej lehote. Odporca na pokus o pokonávku reagoval čiastočnou úhradou pohľadávky vo výške 21,60,-eur. Navrhovateľ si uplatňoval aj úrok z omeškania z celkovej dlžnej sumy v súlade so všeobecnými podmienkami článok 11, bod 11.4 a to počnúc dňom nasledujúcim po uplynutí lehoty na dodatočné plnenie uvedenej v pokuse o pokonávku, t.j. od 23.12.2011.

V zmysle Dodatku k zmluve o pripojení a Všeobecných podmienok žalobcu bola medzi účastníkmi konania pre prípad porušenia zmluvných dojednaní dohodnutá zmluvná pokuta (zmluvná podmienka) a súd mal za to, že takto dohodnutá zmluvná pokuta je v rozpore s ust. § 3 ods. 1 a § 53 a nasl. Občianskeho zákonníka.

V danej právnej veci bola medzi navrhovateľom a odporcom uzatvorená spotrebiteľská zmluva. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na

jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná. Ustanovenie § 53 ods. 1, veta druhá predstavuje cestu na širšiu súdnu ochranu spotrebiteľa aj vo vzťahu k esenciálnym zložkám zmluvy.

Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemezí.

Súd nijako nespochybňuje význam zmluvnej pokuty. Pokiaľ ide však o spotrebiteľský vzťah, musí ísť o takú zmluvnú pokutu, ktorá obstojí v rámci povinnej súdnej kontroly neprijateľných podmienok so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti právneho úkonu, so zreteľom na vzájomné práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľskej zmluvy a v neposlednom rade i so zreteľom na sankcionovanie nesplnenia povinností na strane oboch účastníkov zmluvy.

Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“). Smernica zároveň v prílohe vypočítava pre členské štáty ako vzor niektoré zmluvné podmienky, ktoré odporúča transponovať do vnútroštátnych predpisov. Miesto v Smernici má aj „neprimeraná kompenzácia za porušenie záväzku spotrebiteľa“ a s účinnosťou od 1. januára 2008 bola neprimeraná sankcia explicitne zapracovaná medzi neprijateľné podmienky aj do Občianskeho zákonníka.

Dôležitým rozhodnutím je rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Océano Grupo Editorial SA a Rocío Murciano Quintero (C-240/98) a medzi Salvat Editores SA a José M. Sánchez Alcón Prades a spol., spojené prípady C-240/98 a C-244/98, z ktorého je zrejmá aj obligatornosť zásahu súdu proti nekalej podmienke: „Cieľ Článku 6 Smernice, ktorý od členských štátov vyžaduje stanoviť, že nečestné podmienky nie sú pre spotrebiteľa zaväzujúce, by sa nedosiahol, keby bol spotrebiteľ sám povinný vystúpiť proti nečestnej povahe takých podmienok. V sporoch, kde zahrnuté sumy sú často obmedzené, môžu byť právnické poplatky vyššie než vložená čiastka, čo môže spotrebiteľa odradiť, aby napadol použitie nečestnej podmienky. V počte členských štátov procedurálne predpisy umožňujú jednotlivcom brániť sa v takých konaniach a je reálne riziko, že spotrebiteľ kvôli neznalosti práva nespochybni podmienku prednesenú proti nemu. Z toho vyplýva, že účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť podmienky tohto druhu na svoj vlastný návrh“.

Súd pri svojom rozhodovaní ohľadom uplatneného nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty prihliadal aj k ostatným zmluvným podmienkam, k povahe služby, k okolnostiam uzatvorenia jednotlivých zmlúv. Za relevantnú treba považovať aj tú skutočnosť, že zmluvná pokuta má zohľadňovať zľavnenú cenu zvýhodneného paušálu a v prípade predčasného ukončenia garantovať návratnosť prostriedkov

investovaných do zľavy pri poskytovaní služieb. Zmluvná pokuta má však aj iný a to nežiaduci rozmer. Zmluvná pokuta neprimerane ukracuje spotrebiteľa.

Súd je toho názoru, že v spotrebiteľskej veci by už pri samotnom uzatváraní zmluvy nemal byť prísnejšie alebo výlučne sankcionovaný zmluvnou pokutou len jeden účastník zmluvy a to spotrebiteľ. Už toto na prvý pohľad vyznieva výrazne v neprospech jedného z účastníkov zmluvy. Uvedené súd konštatuje preto, že žalobca ako dodávateľ nie je nijako sankcionovaný v súvislosti s prípadným nesplnením povinnosti na jeho strane. Významné je pritom posúdenie zmluvnej pokuty s ohľadom na povahu, obsah zmluvy v čase uzavretia dohody o zmluvnej pokute a posúdenie prijateľnosti alebo neprijateľnosti tohto zmluvného dojednaní by nemali ovplyvňovať ďalšie skutočnosti, ktoré nastanú po uzavretí zmluvy, teda ani následné správanie účastníkov zmluvy a v rámci neho i porušenie zmluvných dojednaní by nemali mať vplyv na prvotné posúdenie toho, či dojednaná zmluvná pokuta nie je neprimeranou sankciou za nesplnenie povinnosti.

Súdna kontrola štandardných spotrebiteľských zmlúv je postavená na absolútnej neplatnosti neprijateľných klauzúl a bolo by v rozpore s cieľom Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ak by sa jeden spotrebiteľ pred neprijateľnou podmienkou chránil a druhý nie. Rozhodujúce je, že problémová zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve je objektívne spôsobilá poškodiť spotrebiteľa. Súd preto aj s ohľadom na uvedené nevidel riešenie len v čiastočnej neplatnosti zmluvnej pokuty, nakoľko je problematické aj nastaviť výšku zmluvnej pokuty tak, aby plnila význam pre dodávateľa a nepoškodzovala spotrebiteľa. Len čiastočné zneplatnenie zmluvnej pokuty by navyše nieslo riziko, že takéto opatrenie by žalobcu neodradilo, pretože v prípade súdnej kontroly by bola len sporadicky zmluvná pokuta zmoderovaná, ale predsa len by zostala a neprimerane by regulovala vzťahy neurčitého počtu spotrebiteľov.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a v súlade so zákonnými ustanoveniami súd dospel k záveru, že dojednaná zmluvná pokuta je neprimeraná, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech žalovaného ako spotrebiteľa, teda je neprijateľná a v rozpore s dobrými mravmi a preto návrh navrhovateľa v časti uplatnenej zmluvnej pokuty vo výške 54,00-eur zamietá.

Podľa § 142 ods. 2 O.s.p., ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov konania právo.

Navrhovateľ je povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania, podľa vyhlášky č. 655/2004 Z.z. ktoré pozostávajú z:

I. Odmena

1. prevzatie a príprava zastúpenia vrátane 1. porady s klientom.....16,60,-eur
2. vyjadrenie k žalobe podané na súd zo dňa 24.09.2013..... 16,60,-eur
3. pojednávanie OS Vranov nad Topľou dňa 15.10.2013.....16,60,-eur

II. Paušál

3x 7,81,-eur.....23,43,-eur

Spolu.....73,23,-eur

Odmena advokáta spolu s 20%DPH..... 87,87,-eur

Podľa § 137 O.s.p., trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára

za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

Podľa § 151 ods. 1,2 O.s.p., o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia. Ak účastník v lehote podľa odseku 1 trovy nevyčísli, súd mu prizná náhradu trov konania vyplývajúcich zo spisu ku dňu vyhlásenia rozhodnutia s výnimkou trov právneho zastúpenia; ak takému účastníkovi okrem trov právneho zastúpenia iné trovy zo spisu nevyplývajú, súd mu náhradu trov konania neprizná a v takom prípade súd nie je viazaný rozhodnutím o prisúdení náhrady trov konania tomuto účastníkovi v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd do Prešova.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods.3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedených v § 221 ods. 1 O.s.p.
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci
- c) súd I. stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti, alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.)
- f) rozhodnutie súdu I. stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom splnená v stanovenej lehote, možno sa jej plnenia domáhať návrhom na výkon exekúcie podľa osobitného právneho predpisu.